

og under de nævnte Forudsætninger maa man, jeg ser i alt Fald ikke rettere, kunne drøfte denne Sag i et saadant Udvalg, hvis det bliver til Virkelighed, idet jeg maa være ganske enig med det ærede Medlem Hr. P. Munch i, at disse Sager er af udenrigspolitisk Karakter, og hvis de bliver af indenrigspolitisk Karakter, er det kun takket være uheldige Forhold, som vi selv bliver Skyld i.

Sluttelig vil jeg imidlertid gerne advare det ærede Medlem Hr. P. Munch overfor hans gentagne Henvisninger til, at der under den nuværende Regering var sket en Sammenvævning af officielle og private Forhandlinger. Jeg havde rent ud sagt mindst af alt ventet en saadan Advarsel og en saadan faderlig Formaning fra den Side; thi skal vi endelig tale om Sammenblanding af officiel og privat Forhandling i de store Interesser, de største, der i lang Tid har været i vort Fædrelands Historie, tror jeg, man kunde fremføre ogsaa de Forhandlinger, der i Efteraaret 1918 skete paa et højt mærkværdigt Grundlag, paa et Grundlag af vistnok udpræget Sammenblanding af officielt og privat, nemlig Professor Aage Friis' „inoffizielle Besprechungen“ i Berlin og andre Steder.

Ordføreren for Forslagsstillerne (P. Munch): Der har hos de forskellige Ordførere, som har udtalt sig om dette Forslag, været en forskellig Styrke i den Varme, hvormed de har sluttet sig til Forslagene, men det er jo øjensynligt efter Ordførernes Udtalelser, at der vil kunne opnaas Forstaaelse om Gennemførelse af en Ordning, der kan antages at ville tilfredsstille de Formaal, vi har sat os med Forslaget. Jeg har imidlertid nogle Bemærkninger at gøre til enkelte af de Udtalelser, der er faldet.

Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Stauning) gav Udtryk for en vis Bekymring for, at et saadant Udvalg kunde bidrage til at svække Forbindelsen paa disse Omraader mellem Regeringen og Rigsdagen og give Anledning til mindre Offentlighed, end der ellers vilde komme. Jeg tror, at i Praksis vil Følgen blive lige den modsatte. Den nuværende Tilstand, hvor man teoretisk har en Adgang til en Gang imellem at holde lukket Møde eller til at fremdrage Spørgsmaal til offentlig Forhandling, fører

i Praksis til, at Rigsdagen faar meget lidt at vide om de udenrigspolitiske Spørgsmaal. Det er jo en Kendsgerning, og den ligger bag Erkendelsen af Nødvendigheden af et saadant Udvalg, som er fremkommet fra forskellige Talere, at siden den nuværende højtærede Regering er traadt til, har Rigsdagen været særdeles lidt underrettet om, hvad der foregik paa det udenrigspolitiske Omraade, og det til Trods for, at de Tider, vi har gennemlevet, har bragt en Række udenrigspolitiske Spørgsmaal af største Betydning for Danmark. Det eneste Forhold, hvor Rigsdagen har haft Lejlighed til fuldt og helt at følge med, har været selve Folkeforbundsforhandlingerne, og jeg tør sige, at det er ogsaa det Omraade, hvor det helt er gaaet uden Rivninger og Vanskeligheder. Derfor tror jeg, at det er i den højtærede Regerings egen Interesse som i den samlede Rigsdags Interesse at skabe Betingelser for, at andre Forhandlinger kan foregaa paa en lignende Maade.

Naar det ærede Medlem Hr. Stauning tænkte sig Muligheden af at fastslaa visse Regler for, i hvilke Tilfælde den samlede Rigsdag skulde træde i Forhandling med Regeringen om politiske Spørgsmaal, tror jeg, at man netop vilde kunne tilvejebringe saadanne Regler ved Hjælp af Indstiftelsen af et Udvalg af den foreslaaede Karakter. Et saadant Udvalg vilde stadig være paa det rene med, hvilke Spørgsmaal der vilde være Grund til at behandle, og man vil da kunne fastsætte Regler om, at et vist Antal af dette Udvalgs Medlemmer, et enkelt Parti, eller hvorledes man nu vilde ordne det, skulde være berettiget til at kræve en Behandling i den samlede Rigsdag om vedkommende Spørgsmaal. Jeg tror, at man ad den Vej vil kunne tilvejebringe den Betyggelse, som ogsaa interesserer det ærede Medlem Hr. Stauning, og opnaa Føling om udenrigspolitiske Spørgsmaals Behandling mellem Regering og Rigsdag.

Det ærede Medlem Hr. Drachmann mente, at jeg lagde et vist politisk Moment ind i Forslaget om et Udvalg ved at vende mig mod Tanken om et Fællesudvalg. Det forstaaer jeg ikke rigtig. Hvis der skulde være et politisk Moment, der kunde bidrage til at fjerne Ansvar fra Regeringen — og det var det, det ærede Medlem frygtede for —, vilde det netop være et Fællesudvalg.